

Overgangsregeling naar de examenklas havo en vwo (september 2015)

Voorgeschiedenis

Op het Karel de Grote College werkten we voorheen alleen met woordrapporten in alle klassen. Leerlingen krijgen twee keer per jaar een voortgangsrapport (december en april) waarin per vak betrokkenheid, werkhouding en resultaten worden beoordeeld. Aan het eind van het schooljaar krijgen ze een rapport waarin alle docenten in een korte alinea beschrijven hoe de leerling zich het afgelopen schooljaar heeft ontwikkeld. Daarnaast krijgen de leerlingen in examentrajecten (dus vanaf de 9e klas) ook drie keer per jaar een cijferlijst waarop alle afgesloten PTA-onderdelen vermeld staan.

Er heerste onduidelijkheid aan welke criteria een leerling moest voldoen om door te kunnen in de leerroute die hij volgt. De leerlingen wisten hierdoor niet waar zij aan toe waren. Ook voor docenten en klassenleraren was er onduidelijkheid, enerzijds wil je aan alle leerlingen recht doen, en wil je onderscheid kunnen maken tussen de leerlingen en hun individuele achtergronden, aan de andere kant wil je ook alle leerlingen eerlijk en gelijkwaardig behandelen. Daarnaast was het soms lastig om een goede balans te vinden tussen de resultaten en andere factoren (competenties, persoonlijke omstandigheden, e.d.) die van belang zijn bij een overgang. Met name bij de overgang naar de examenklassen speelde dit probleem.

In schooljaar 13-14 hebben we voor het eerst met een overgangsregeling gewerkt in de 11^e klassen. Deze pilot werd vorig schooljaar uitgebreid met de 10 havo klassen.

In de evaluatie van deze pilots kwamen de volgende zaken aan de orde:

- De overgangsregeling werd voornamelijk als prettig ervaren, het scheidt duidelijkheid, zowel voor mentoren als voor leerlingen.
- In de bespreking van de leerlingen was er meer focus op de aanvullende criteria.
- De communicatie naar ouders was duidelijker, er kon meer concreet benoemd worden.
- De lijst met aanvullende criteria kan een goed sturingsinstrument zijn bij het begeleiden van de leerlingen door de mentor. Een leerling weet meer concreet wat zijn ontwikkelingsdoelen zouden kunnen zijn.

De geruststelling dat we nog steeds kunnen kijken naar allerlei andere factoren, naast de cijfers, en dat de individuele leerling altijd centraal zal blijven staan is afgelopen jaar in het college heel belangrijk geweest. De spagaat waarin de school zich soms bevind – enerzijds een school willen zijn waarin cijfers niet de boventoon voeren, anderzijds de ‘keiharde’ overgangseisen en exameneisen – lijkt hierdoor minder te zijn geworden. Wellicht wordt de overgangsregeling in de toekomst ook uitgebreid voor het vmbo.

Hoe wordt de overgangsregeling gehanteerd?

Zowel op de eerste als de tweede voortgangsvergadering worden er leerlingen besproken op basis van de rapportage. Er wordt gekeken wat er nodig is. Ook wordt gekeken naar de haalbaarheid van een diploma op het KGC. Het gedeelte van de overgangsregeling dat draait om de behaalde resultaten is dan ook een afspiegeling van de uitslagbepaling van de examens (zie bijlage 1). Dit wordt door de mentor met de leerling en ouders besproken. De overgangsregeling kan daarbij een hulp zijn: wat mist een leerling nog, waar moet hij aan werken? Met de mentor kan eventueel een begeleidingstraject worden afgesproken. Op de tweede voortgangsvergadering wordt gekeken of er verbetering zichtbaar is.

Na de tweede voortgangsvergadering is duidelijk voor welke leerlingen de overgang naar het examenjaar niet vanzelfsprekend is. Voor deze leerlingen vult het college de lijst met aanvullende criteria in (zie bijlage 2). Op de laatste voortgangsvergadering wordt gekeken naar de behaalde resultaten en de lijst met aanvullende criteria. Op basis hiervan wordt besloten wat de mogelijke vervolgroute van de leerling wordt. Het kan niet zo zijn dat een leerling pas op de laatste voortgangsvergadering geconfronteerd wordt met de consequenties van de overgangsregeling.

Als een leerling niet blijkt te voldoen aan de eisen die we stellen aan de behaalde resultaten, zal deze leerling altijd besproken worden. Het is goed mogelijk dat een leerling (soms onder voorwaarde) toch kan worden toegelaten tot de examenklas.

Indien een leerling volgens het college niet toelaatbaar is tot de examenklas, wordt in samenspraak met de leerling en ouders besproken wat er mogelijk is. Welke route is het best passend? Te denken valt dan aan overstappen van niveau (vwo naar havo), doubleren¹ of uitstroom naar ander onderwijs. In sommige gevallen zal de leerling al na de tweede voortgangsvergadering het advies krijgen zich te gaan oriënteren op een overstap naar het MBO of ander onderwijs.

Gezien het gegeven dat een groot aantal havisten het havodiploma niet binnen 5 jaar zal halen (landelijk is 4 havo de klas waar men het meest blijft zitten, een havo diploma halen duurt in Nederland gemiddeld 5,5 jaar) is er een mogelijkheid om een verlengd havo-traject te volgen. Deze leerlingen gaan wel over naar de 11^e klas, waarin de lesstof van het 4^e leerjaar havo gedeeltelijk herhaald zal worden. Voor hen zal de 12^e klas het examenjaar zijn.

Nijmegen, september 2015

Lies Bongers, teamleider havo/vwo

¹ Het doubleren in het vwo-traject zal alleen in uitzonderlijke gevallen toegestaan worden. Overleg met de schoolleiding is daarbij altijd nodig.

Bijlage 1: Overgangsregeling

Toelating tot de examenklas wordt bepaald door twee criteria: de behaalde resultaten en advies van het college.

○ Behaalde resultaten:

Aan het eind van het schooljaar zullen de (gewogen) gemiddelden berekend worden van alle PTA onderdelen die de leerling dat schooljaar heeft gedaan. Deze gemiddelden worden per vak afgerond op hele cijfers (de overgangscijfers). Alleen de cijfers voor de volgende vakken (afhankelijk van het vakkenpakket van de leerling) doen mee in bij de bepaling van onderstaande overgangsnormen 4 en 5: Nederlands, Engels, Frans, Duits, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Economie, Biologie, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde en Kunst Algemeen. De overgangsnormen zijn afgeleid van de slaagregeling voor het eindexamen.

De leerling wordt toegelaten in de examenklas als voldaan is aan onderstaande normen:

1. De onderdelen voor de vakken CKV en LO moeten 'Naar Behoren' of 'Voldoende/Goed' zijn. Maatschappijleer moet afgesloten zijn.
2. Er mag geen achterstand zijn in het werk aan het Eindwerkstuk, dit wordt beoordeeld door de tweede fase coördinator in samenwerking met de begeleider van de leerling.
3. Alle periodes dienen afgesloten te zijn met een cijfer of een 'Naar behoren'.
4. De leerling heeft hooguit één vijf voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde (kernvakkenregel)
5.
 - a) De leerling heeft één 5, of
 - b) De leerling heeft één 4, en gemiddeld minimaal een 6,0, of
 - c) De leerling heeft tweemaal een 5, en gemiddeld minimaal een 6,0, of
 - d) De leerling heeft een 4 en een 5 en gemiddeld minimaal een 6,0.

○ Advies van college:

Leerlingen die niet aan de normen voldoen worden besproken op de voortgangsvergadering aan het eind van het schooljaar. Op deze bespreking zullen vooral zogenaamde aanvullende criteria worden bekeken (competenties van de leerling, bijzondere omstandigheden etc.). Op basis van deze bespreking wordt een bindend advies (toelatingsbesluit) geformuleerd. Leerlingen krijgen direct na de laatste voortgangsvergadering van hun mentor te horen wat het toelatingsbesluit is.

Bijlage 2: Aanvullende criteria

Naam leerling:	onvoldoende	matig	voldoende	ruim voldoende	goed	Geen zicht op
De leerling neemt zelf verantwoordelijkheid voor zijn werk						
De leerling heeft geen achterstanden						
De leerling is consciëntieus mbt inleveren van schoolwerk						
De leerling kan geconcentreerd werken						
De leerling heeft een zelfstandige werkhouding						
De leerling kan plannen en organiseren						
De leerling kan een tijdspad maken, heeft een lange termijn visie						
De leerling kan zaken in een breder verband zien						
De leerling laat inzet zien bij de 'vrijeschool' onderdelen						
De leerling heeft een goed werktempo						
De leerling heeft doorzettingsvermogen						
De leerling is actief betrokken bij de les						
De leerling neemt initiatief						
De leerling laat voldoende groei/ontwikkeling mbt school zien						
De leerling is flexibel, kan meebewegen bij lesgebonden activiteiten						
De leerling vertoont geen lesondermijnd gedrag						
De leerling is gemotiveerd om op deze school te zitten						
De leerling probeert het beste uit zichzelf te halen						
De leerling kan op zichzelf reflecteren						
De leerling verbindt zich met het totale schoolaanbod						
De leerling heeft laat ambitie zien (bijvoorbeeld beroeps of studiekeuze)						
De leerling heeft speciale talenten (bijvoorbeeld op kunstzinnig vlak)						